Stadskerk Nijmegen (OCP), 18 juli 2021
Voorganger: ds. Anneke de Vries (PKN), geestelijk verzorger Radboud UMC Nijmegen

Deze viering is te zien/beluisteren op:
https://www.stadskerknijmegen.nl/vieringen-terugkijken/

[eerste lezing: Jeremia 23,1-6] (Nieuwe Bijbelvertaling)

1 Wee de herders die de schapen van mijn weiden in het verderf storten en laten verdwalen ‑
spreekt de HEER. 2 Daarom ‑ dit zegt de HEER, de God van Israël, tegen de herders die mijn volk
weiden: Jullie hebben mijn schapen verjaagd en laten verdwalen, en jullie zijn ze niet gaan zoeken.
Daarom ga ik jullie zoeken: ik zal jullie straffen voor je kwalijke praktijken ‑ spreekt de HEER. 3 Wat
er nog van de schapen over is, zal ik bijeenbrengen uit alle landen waarheen ik ze verjaagd heb. Ik
breng ze terug naar hun weide, ze zullen vruchtbaar zijn en in aantal toenemen. 4 Ik zal herders
over ze aanstellen die ze zo zullen hoeden dat ze geen angst meer kennen en er niet één meer zal
worden gemist ‑ spreekt de HEER.
5 De dag zal komen ‑ spreekt de HEER ‑ dat ik aan Davids stam een rechtmatige telg laat
ontspruiten, die als koning een wijs beleid zal voeren en die in het land recht en gerechtigheid zal
handhaven. 6Dan wordt Juda verlost en zal Israël in vrede leven. Zijn naam zal zijn "De HEER is
onze gerechtigheid".

[Evangelie: Markus 6, 30-44) (Nieuwe Bijbelvertaling)

30 De apostelen kwamen weer terug bij Jezus en vertelden hem over alles wat ze gedaan hadden
en wat ze de mensen onderwezen hadden. 31 Hij zei tegen hen: 'Ga nu mee naar een eenzame
plaats om alleen te zijn en een tijdje uit te rusten.' Want het was een voortdurend komen en gaan
van mensen, zodat ze zelfs niet de kans kregen om te eten.
32 Ze voeren met de boot naar een afgelegen plaats, om daar alleen te kunnen zijn. 33 Maar hun
vertrek werd opgemerkt en velen hoorden ervan, en uit alle steden haastten de mensen zich over
land naar die plaats en kwamen er nog eerder aan dan Jezus en de apostelen. 34 Toen hij uit de
boot stapte, zag hij een grote menigte en voelde medelijden met hen, omdat ze leken op schapen
zonder herder, en hij onderwees hen langdurig. 35 Toen er al veel tijd was verstreken, kwamen
zijn leerlingen naar hem toe en zeiden: 'Dit is een afgelegen plaats en het is al laat. 36 Stuur hen
weg, dan kunnen ze naar de dorpen en gehuchten in de omtrek gaan om eten te kopen.' 37 Maar
hij zei: 'Geven jullie hun maar te eten!' Ze vroegen hem: 'Moeten wij dan voor tweehonderd
denarie brood gaan kopen om hun te eten te geven?' 38 Toen zei hij: 'Hoeveel broden hebben
jullie bij je? Ga eens kijken.' En nadat ze waren gaan kijken wat ze bij zich hadden, zeiden ze: 'Vijf,
en twee vissen.' 39 Hij zei tegen hen dat ze de mensen opdracht moesten geven om in groepen in
het groene gras te gaan zitten. 40 Ze gingen zitten in groepen van honderd en groepen van vijftig.
41 Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, sprak het zegengebed
uit, brak de broden en gaf ze aan zijn leerlingen om ze aan de menigte uit te delen; ook de twee

vissen verdeelde hij onder allen die er waren. 42 Iedereen at en werd verzadigd. 43 Ze haalden de overgebleven stukken brood op, waar wel twaalf manden mee konden worden gevuld, en ook wat er over was van de vissen. 44 Vijfduizend mensen hadden van de broden gegeten.

[overweging:]
Gemeente van Christus,

Misschien denken wij weleens dat het er in de oude tijden allemaal lekker rustig aan toe ging: men verplaatste zich meestal te voet, ging lekker op het gras zitten als dat zo uitkwam, radio en tv was er niet, laat staat telefoons – afijn, heerlijk rustig.

De werkelijkheid was vermoedelijk toch een beetje anders. De leerlingen van Jezus, apostelen worden ze hier genoemd – "gezondenen" betekent dat – waren er twee aan twee op uit gestuurd. Ze hebben rondgetrokken, het evangelie verkondigd, demonen uitgedreven en zieken gezalfd. Vermoedelijk was het een zware tijd geweest voor hen – voor het eerst zelf erop uit met het Evangelie, zonder Jezus, en zelf allerlei problemen het hoofd bieden, en het hart. Bovendien wordt in diezelfde tijd ook nog Johannes de Doper onthoofd – dat is hen vast niet in kouwe kleren gaan zitten – dus het zal wel niet voor niks zijn geweest dat Jezus tegen hen zegt – als ze bij hem terugkomen – Ga nu mee naar een eenzame plaats om alleen te zijn en een tijdje uit te rusten. Kennelijk hecht Jezus er aan dat zijn leerlingen ook rust nemen. Herstellen. Het contact met zichzelf en met God zoeken. Dat is belangrijk. Als je die dingen te lang veronachtzaamt, gaat het niet goed. Het contact met jezelf en met God heb je nodig om nieuwe kracht op te doen voor wat komt.

Maar zover komt het niet. Rust is hen niet gegund. De mensen die naar Jezus geluisterd hadden, laten Jezus niet met rust. Zij kunnen geen genoeg krijgen van de goede woorden die Hij spreekt. Zo anders is Hij dan al die anderen. Zij gaan te voet naar de plek waar Jezus naar toe gaat met zijn leerlingen. Ik vermoed een kleinere afstand dat de afstanden die in de Vierdaagse worden afgelegd, maar ze hadden dan ook geen goeie schoenen natuurlijk. Wat zou Jezus deze mensen nu precies gezegd hebben dat ze zo achter hem aan lopen? We weten het niet. En: hoe verlangend zijn wij zelf naar de woorden van Jezus?

Toen Jezus al die mensen zag voelde hij diep medelijden met hen, werd hij met ontferming over hen bewogen, werd hij in het diepst van zijn wezen geraakt: als schapen zonder herder waren zij. Niemand die zich om hen bekommerde, niemand aan wie zij zich konden oriënteren, geen idee in welke richting ze het zouden moeten zoeken, dat leven in vrede met zichzelf en met God. Volledig aan zichzelf overgelaten. Daarmee raken zij Jezus diep, en hij leert hen vele dingen. Brood voor het hart geeft hij hen, leeftocht voor onderweg.

En daar laat Hij het niet bij. Ook het alledaagse leven is van belang. Een mens leeft niet bij brood alleen, maar ook niet bij Geest alleen. Als het laat is geworden en ook het lichaam gevoed moet worden beginnen de leerlingen van Jezus te klagen: het is al harstikke laat, wat moeten we met al die mensen hier, dit gaat niet goed, stuur ze weg! Maar als je zo begint, zet Jezus je weer rechtop

en zegt: Geven júllie hen maar te eten! Ja hallo, wat kost dat wel niet? Ze gaan nog even door. Ik vrees dat dat mijn reactie ook zou zijn. Probleemgericht als altijd.

Jezus tapt uit een ander vat. Hij vraagt niet naar iets wat ze niet hebben, en wat ze dan gauw willen gaan kopen, maar hij vraagt naar wat ze wél hebben. En is dat niet prachtig: Jezus vraagt ook ons niet naar wat we niet hebben, maar naar wat we wel hebben. En ook als dat maar heel weinig blijkt te zijn, dan is dat niet nutteloos, dan wordt dat niet achteloos weggegooid, maar het is genoeg, 5 broden en 2 vissen, 7 is voldoende. Veel bijzonders is het helemaal niet, maar het is genoeg. En het is genoeg, omdat Jezus vervolgens “omhoog kijkt naar de hemel”, en de zegen van God vraagt over het weinige dat beschikbaar is.

Zo gaat dat dus bij Jezus – en in dit spoor kunnen wij gerust vertrouwen dat ook als wij weinig te bieden hebben, op welk vlak dan ook, dat dat niet wordt geminacht, dat dat niet wordt gewogen en te licht bevonden – het wordt ontvangen en toevertrouwd aan de zegen van God. Het gaat dus helemaal niet om *hoeveel* je voor handen hebt, aan voedsel, of bezit, of geloof, vertrouwen, veel of weinig, het gaat erom wat je ermee doet. Kun je het uit handen geven? Delen? De zegen van God daarover vragen? Dan kan het groeien.

==========

De mensen gaan zitten. Allemaal. Niemand wordt weggestuurd. Niemand is teveel. En ze ontvangen – brood en vis in overvloed. Het lijkt wel een voedselbank *avant la lettre.* Toevallig las ik pas dat de voedselbanken momenteel ook grote overvloed kennen, doordat ze in de coronatijd heel veel giften hebben gekregen.

De mensen gaan zitten in het groene gras, staat er. Dat lijkt me onwaarschijnlijk, dat op die eenzame afgelegen plaats daar “groen gras” zou zijn. Ik denk eerder dat Marcus opeens Psalm 23 voor zijn ogen realiteit ziet worden: “De Heer is mijn Herder, het ontbreekt mij aan niets, hij laat mij rusten in groene weiden en voert mij naar vredig water.” Waar mensen oor hebben voor de woorden van Jezus, waar ze in vrede samen zijn, daar gebeurt dit wonder.

Het wonder dat er overvloed is, terwijl het met heel weinig begint, het wonder dat je op een eenzame plek in het groene gras kunt zitten. Het wonder dat de hemel opengaat.

Moge het zo zijn. Amen.

Anneke de Vries, OCP.Anneke@gmail.com